

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų . . . . . 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, AGOSTO -- RUGPIŪCIO 21 D.

Nr. 34 (100)

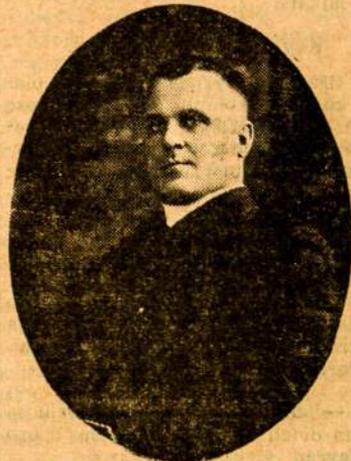
100

Šiandien į Brazilijos lietuvių koloniją išėjo šimtąjį kartą «sviesa». Šimtąjį kartą ji atlanė kataliko Lietuvos kuklią darbininko pastogę. Lėveik visur ji pamatė tą patį valdą: paprastumo ar net skurdo supamą aplinką. Visur ją atsivertė pūslėtos nuo darbo rankos, ir kelios poros kūdikių akučių godžiai sekė skaitančias tėvo ar motinos lūpas. Į šitas lūšnelis, į Naujojo Pasaulio casas, kuriose skamba keisti šio krašto žmonėms senosios mūsų kalbos garsai, «sviesa» šimtąjį kartą atnešė religinės paguodos, kuri viena turi dieviško balzamo kenčiančios tremtinių krūtinės žaizdoms. Šimtąjį kartą ji ragino Brazilijos lietuvių mylėti tą brangią Žemę, kur jo Tėvų ir Protėvių kapai išsisi pavarario žiedų patale ir kuri visa skersai išilgai žiuruoja nuo jo brolių didvyrių kraujo, garbės laukuose šlieto amžiais ją nuo daugybės priešų beginant. Šimtas «sviesos» numerių — tai šimtas vėgų, išvartų kolonijos gyvenimo sužaluosiu kultūros dirvonus.

Jubilatės Redakcija jaučia sunkią išeivijos laikraštiniuko našatę ir dar sunkesnį atsakingumą prieš Dievą ir Tautą. Tačiau ji visai rami atsistoja prieš didžiulės savo skaitytojų minios ir kolonijos istorijos negalėtiną teismą.

Tiesa, Redakcija neslepia buvusių netobulumų ar, gal būtų, netgi klaidų. Ji nesako, kad padarė viską, ko komplikotas šių dienų gyvenimas iš jos pareikalavdavo. Šito ji nesako. Ir, gal būtų, nepamirštų, kaip neįtikėtina, kiek jai pačiai, kai kuklios priemonės tvėrė neperžengiamas barikadas liaudies tarnybos kely. Ji ne kartą bandė tiesiog tušiom rankom versti užtvaras šalin, bet į akmenis jos žiauriai susikruvindavo.

«Sviesa» — Bendruomenės organas. Bendruomenė — šita darbo ir vargo Bendruomenė — nėra šiandien dar tokia turtinga, kad galėtų pasamdyti redaktorių, administratorių, apmokėti kitas išlaidas, kurios būtinai norint laikraštį tobulinti ir jį įdomų padaryti. Bendruomenė negalėjo ligšiol pakloti bent po kontą kas mėnesis savo spaudai, kaip kloja D.U.L.R. mūsų kaimynai «Lietuviai». Be to, į daugelį pačių vargingųjų lietuviškų židinių «Sviesa» eina visai veltui. O ir iš tų sumokamų 6 milų metams vienam laikraščio egzemplioriui išeina nei daugiau nei mažiau, tik 100 reisų! Ka galima nupirkti už vieną tostoną? Popierį — gal būtų. Bet dažus, klėses pavėkslams, laikraščio surinkimą, mašinu darba, administracija, pašto ir reporterių išlaidas, raidžių amortizacija ir t.t. ir t.t. reikia padengti arba iš susipratusių spaudos Draugų laisvų aukų ar pačios Redakcijos kišenės. Tegul pagalvoja apie taisyti tie žmonės, kurie pasisauja «Sviesai» pamokslus sakyti. Mums ne kartą buvo tiesiog koptu, kai samdinink ir redaktoriai iš mus svaitydavo akmenis, o oficialios įstaigos prikišdavo to ar ano

Buv. S. Paulo lietuvių kolonijos kapelionas kun. B. Sugintas «Sviesos» įsteigėjas.

stoka, nors iš ten ne tik supuvusio veiso klišeį iš Lietuvos gyvenimo, bet ne informacijų negavome ne karto. Taip, ne karto, nors išrinktiesiems buvo metama šimtais. Prfe tokio surišūšavime ir sąlygų iš mūsų reikalauti to, ko ne dėl mūsų kaltės netesėjome duoti, gali tik demagogas ir akiplėša.

Ne Lozorius giesmę šia giedame, tik savo Drangams ir neprieteliams tikraja dalyku būkle atskleidžiame. Mes didžiujamės padėje ant lietuviškos spaudos aukuro ne tik pasiaukojimą ir darba, nemigo naktis ir kiekvienos dienos nuolatinius rūpesčius, bet ir visas kuklias įėsas.

Nes lietuviškoji spauda gimė tik per aukas ir pasišventimą. Prieš Sibiro laukuos boluojančius knyguošų kaulus mes, laisvos Tėvynės plunksnos pelės, neraustame. Šito moralinio patštenkinimo mes niekad nesutiksime išsidėti už gabalą aukso.

Dar labiau didžiujamės, nepardavę «Sviesos» laisvės ir niekeno šuniškam darbiui hionų neglėdoje; nelankstę prieš joki sindikatą stuburo ne nešliauzioje pilvu prieš daugelio įsivaižduojamas galybes. Tiesą visada sakėme tiesiai ir atvirai, nevystydami į šilks ir nepaisydami, dideliu ar mažam ponui ji nepatiks.

Mūsų kelias ir ateity lieka tas pats. Ir ateity eisime tiesiai, drošime atvirai. Kas Dievo, Tautos, lietuviškojo susipratimo ir kolonijos vienybės priešas — mūsų priešas. Prieš tokį kovą bus negalėtinga ir iki galo išvesta. Į piktos valios žmonių griovimo pastangas atsakysime kūrybingais užsimojimais ir pozityviu darbu, o į kiekvieną smūgi, kurį mums kėsinsis suduoti kultas-perėtas — dviem.

Į antrąjį šimtą žengiamo žymiai sustiprėję viduje, susilapietę aplink nemažą bendradarbių būrį, skandžių ir malonių gyvenimo pamokų aptašyti. Atsimešame tą pačią gerą valią, pasiaukojimą ir meilę lietuviškam žodžiui po svetimu dangumi. Skaitytojų šeimna, mes tai tikime, padės mums įvokti kitos rūšies sunkenybes, nes jos pačios, o ne kieno kito rankose lais-

Pas Pirmąjį «Šviesos» Redaktorių

Simtojo «Sviesos» nr. proga Jūsų bendradarbis jautė malonią pareigą leisti prabilti Pirmajam «Sviesos» Redaktoriui. Dabar jis statoma ant praeties patyrimo, o ateitin tiesiamos gajres iš abiejų kartu. Gilus Pono Stasio Puišio patyrimas, asmeniškai išgyvenimai ir kovos teikia deramo svarumo kiekvienam žodžiui. Negalėdama kuo kitu atsilyginti Tam, kuris tiesė «Sviesos» kelius per erkėčiuotą kolonijos gyvenimo tan kumyną, Redakcija man pavedė jos ir savo Skaitytojų vardu pareikšti viešo dėklingumo ir asmeniškos laimės linkėjimų jausmus.

Pasjebeldžiau. Tas pat senai pažįstamas veidas, de! laiko jau klojamas aštrių broožų tinkle. Iš kalbos, kuri yra rami, lygi ir apgalvota įki smulkmenų, dvelkia paprastumas, intelektas, gyvenimo pažinimas ir gražiausia lietuviško būdo ypatybė — širdingumas.

— Kokios gyvenimo aplinkybės privertė leisti «Sviesą»?

— Ligi «Sviesos», Brazilijos lietuvių katalikai neturėjo jokio laikraščio, kuris nuširdžiatu su atsidėjimu gintų jų reikalus. Nė vienas iš buvusių kolonijos laikraščių katalikų negalėjo patenkinti. Ypač savo organo reikalingumas iškilo tada, kai prasidėjo aukų rinkimas lietuvių bažnyčios statybai. «Lietuvis» pradėjo smarkią propagandą prieš (iRep.) aukų rinkimą ir net ėmė kompromituoti tuo metu buvusį Kolonijos Kapelloną kun. Sugintą. Visiems nieku neparemtiems gandamas užkirti kelią ir jau susidariusius išsklaidyti; visus katalikus ragintį prisidėti aukoms ir darbu prie pirmosios Pietų Amerikoje lietuvių bažnyčios statybos; ginti ttek katalikų, tiek visos kolonijos teises nuo įvairių užraptorų — tam gimė «Sviesa».

Pradžioje — kalbėjo Ponas Puišys toliau — «Sviesą» tiek moraliai tiek materialiai daug parėmė a. a. buvęs konsulato sekretorius p. Steponaitis. Bendrai, kolonija «Sviesą» sutiko šiltais.

— Kokių klūdžių pradžioje «Sviesai» teko sutikti?

— Niekam neparsidavusios spaudos likimas.

Su šypauliu, kuris pasirodo ant lūpų atsigrįžus į paskutinę ilgo baro užverstą vagą, sakome:

— Sveiki, lietuviško žodžio ir mūsų Draugai!

«Sviesos» įleidimu buvo nepatenkinta Bandeirantė. Jie įtikinėjo, kad užtenka vieno «Lietuvio». Girdi, katalikai ten galį turėti savo reikalams tam tikra skyrių. Tuo tikslu buvo šaukiami net pasitarimai. Tuo metu gyvenęs São Paulyje ministeris Aukštuolis irgi patarė neleisti «Sviesos». Nežiūrint įvairių klūdžių, «Sviesa» sušvito. Ji savo buvimą pateisino. Ypač daug padėjo bažnyčios statybos propagandai. Be to, kėlė visus kolonijos gyvenimo nenormalumus, vengdama asmeninių sąskaitų suvadžiojimo «Sviesai» rodė kelius į giedresnį gyvenimą.

— Ar dabartinė «Sviesos» linija Jūs esate patenkinti?

— Taip — atsakė buyęs Redaktorius. Mano manymu, «Sviesos» paimta linija yra gera. Ji skatina ir sveikina kiekvieną naudingą pastangą. Taip pat neužmerkia akių prieš esančius kolonijos nenormalumus. Pasisako griežtai ir aiškiai. Paskirų asmeniui ambicijai nepataikauja. Tiesą į akis rėžia drąsiai.

— Ko pageidaujate iš «Sviesos»?

— Ivesti skyrlus jaunimui ir moterims. Jei galima, padidinti puslapių skaičių.

Noriu palinkėti «Sviesai», kad jai pavyktų nušviesti keliai į dar tokį neaiškų rytojų ir sugriauti visos barikados, kurios kludo kolonijai sveiti vlynybėn! — baigė Ponas Puišys.

Jūsų bendradarbis nuoširdžiai padėkojo, drauge prašydamas Pirmojo Redaktoriaus neužmiršti «Sviesos». Gilus pagarbos jausmas kito krūtinėje šitam žmogui — ne tiktai, kaip katalikiškosios spaudos pionieriui, bet kaip Mokytojui ir Auklėtojui — kaip Tam, kuriam pri valaus savo charakterio ir intelekto nemažą dalį.

Ad multos annos vive valeque!
Rep.

Nepaprastai įtempti santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos

Telegramų pranešimu okupuotoj Lietuvos lenkai jau likvidavo visas lietuvių kultūrinės įstaigas. Šis barbariškas žygys Lietuvoj sukėlė didelio susijaudinimo. Ligi šiol nenormalūs su Lenkija santykiai dar labiau įsitempė.

«Sviesa» šviečia į patamsius Žodžio spinduliais, Kad mes eitume per amžius Lietuvos keltajai!

Sekmadieni, rugpiūcio m. 22 d. 2 val. popiet Mokos mokykloj visuotinis B-nės susirinkimas

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

Kinijoj prasidėjo didelis karas

Rugpjūčio mėn. 16 d. Kinijoj prasidėjo labai didelis karas. Karo veiksmuose naudojami karo laivai, lėktuvai sausumos karinės jėgos. Viename mūšyje dalyvavo apie 200 lėktuvų iš abiejų pusių. Mūšiams pasibaigus, apie 70 lėktuvų kiniečių ir apie 30 japonų buvo numušti. Prie Nankau įvyko smarkus susirėmimas sausumos kariuomenės Siamie mūšyje kiniečiai parodė didelį narsumą ir atmušė japonus, paklodami jų apie 5000 žmonių. Kiniečių čia krito apie 1500. Po nepasisekusio japonų puolimo ant Nankau, prie Pekino sutraukta apie 10.000 japonų kariuomenės pradėti naują puolimą ant Nankau. Kritusios japonų eilės papildomos naujai atgabentais kareiviais iš Japonijos. Šiomis dienomis atgabenta dar 30.000 žmonių, kurie bus pastatyti kovos laukui. Japonų kariuomenės priskaitoma Kinijoj apie 80.000 žmonių, daugybė tankų, karo lėktuvų ir kitų karo pabūklų. Paskutiniu metu japonai pradėjo veržtis prie Sanchajaus ir jo apylinkėse įvyksta didelės oro atakos. Telegramų žiniomis, Europa šiame kare laikysis neitralliai ir tik žiūrės savo interesus. Vienintelė valstybė, kuri galėtų šiame kare dalyvauti, tai S. Rusija. Bet vargiai į tą karą norės įsivelti. Juo labiau kad ir pačioje Rusijoje viduje neramu. Sovietų vyriausybė užsiėmusi dabar su trockininkais. Dėlto jos kišimasis į kinų, — japonų karą gali būti jai pačiai nuostolingas.

Portugalijos — Čekoslovakijos nesusipratimai

Šiomis dienomis Portugalijos vyriausybė pasijutė Čekoslovakijos vyriausybei neteigiamai, kurioje pareiškė, jog Portugalija nutraukianti visus diplomatinius santykius su Čekoslovakija — ito priežastis yra ta, kad Čekoslovakija nepildysi pasirašytos sutarties. Abiejų valstybių atstovai tapo atsaukti.

Kruvinos mūšės Caipos mieste

Rio de Janeiro estade, Campo mieste, rugpjūčio 15 d. buvo integralistų paradas, kuris baigėsi kruvinomis mūšėmis. Konflikte užmušta 12 ir sužainsta apie 30 žmonių. Sakoma, jog net kulkosvaidžiais buvo šaudoma. Šitas įvykis tyrinėjamas. Integristai vią šia įvykiu kaltė meta policijai, kuri esą pirmoji pradėjo į juos šaudyti. Bet tyrinėjimai parodys, kas čia kaltas.

Ispanijos karas nubluko

Prasidėjus karui Kinijoj, Ispanijos įvykiai pradėjo mažiau dominti pasaulį, nes visų dėmesys tapo nukreiptas į Tolimuosius Rytus. Bet vis dėlto Ispanijoj karas eina kaip ejęs. Šią savaitę pagyvėjo karo veiksmas šiaurinėje Ispanijos dalyje. Franko kariuomenė pradėjo vykdyti savo pradėtą žygį už Santander miesto paėmimą. Franko kariuomenės sukonzentravo savo didesnes jėgas, darė kelis smarkius puolimus ir pasistūmėjo į priekį. Telegramos skelbia, kad sukilėliai jau prisitraukė prie Santander miesto ir jį greitai paėms. Tai bus paskutinis paimtas sukilėlių didesnis šiaurės Ispanijoj miestas. Kitiuose frontuose žymesnių perversimų nėra. Telegramos skelbia, kad Saragosa mieste įvyko sukilimas prieš gen. Franką; sukilo kareiviai prieš savo vadus ir atsisakė eiti frontan. Sukilėliai buvo nugalėti ir daug nepaklūntųjų buvo sušaudyti.

Pražuvo Sovietų lakūnas

Zymus sovietų lakūnas Levanevskis norėjo perskristi iš Maskvos šiaurės ašigalio ir be sustojimo nulekti į šiaurės Ameriką. Bet šitas žygis jam nepasisekė, nes, naty, šiaurės audros sudaužė jo lėktuvą ir jis pats žuvo. Sovietai deda visas pastangas surasti dingusį lakūną Levanevskį.

Naujas Europoj konfliktas gali kilti

Portugalijai nutraukus diplomatinius santykius su Čekoslovakija, Europos spauda pradėjo pranašauti naujus įvykius Europos žemyne. Manoma, kad Portugalija taip griežtai pasielgė su Čekoslovakija padiktuota Vokietijos ir greičiausia, kad dėl to nesusipratinę pradės formuotis naujas konfliktas. Vokietija esą tik laukia progos susikibti su čekais. Bet tiesioginiai nėra kaip, tai šitas vokiečių planas ruošiamas aplinkiniais keliais.

Skandina laivus

Per trumpą laiką Viduržemio jūroje paslaptingi pavandeniniai laivai paskandino 12 laivų, kurie gabeno maistą ir visokius produktus Ispanijon. Kieno tie paslaptiniai laivai yra, nežinia, bet laikraščiai rašo, kad Viduržemio jūroj dabar esą didesnis pavojus yra plaukiojti laivams, negu piratų laikais.

Kovos su komunizmu

Brazilijos vyriausybė svarsto planus, kovai su komunizmu, kuris esą vėl pradėjo atgyti ir plisti karuomenės eilėse. Šiuo reikalu buvo sukviešti keli pasitarimai ministrų, kuriuose dalyvavo ir pats respublikos prezidentas.

Nauja vyriausybė Paragvajuj

Paragvajuj nuversta Rapolo Franko vyriausybė ir sudaryta nauja Sukilimas padarytas dar tik šią savaitę, kuris praėjo be pasipriešinimų.

— Baltijos jūros pakraščiuose vyksta dideli vokiečių sausumos ir oro manevrai.

Saudo trockistus

Sovietuose bolševikai dar vis tebešaudė trockistus. Šiomis dienomis buvo sušaudyti šeši trockistai apkalinti šnipinėjimu.

Teisininkų kongresas Hagoje

Hagoje buvo sušauktas tarptautinis teisininkų kongresas, kuriame dalyvavo 30 valstybių su 300 delegatų. — Tautų Sąjungos tarybos posėdis įvyks rugsėjo mėnesį 19 dieną.

Ištrėme Anglų žurnalista

Vokietijos vyriausybė įsakė išvaizuoti iš Vokietijos anglų laikraščio "Times" atstovui Normann Abbut. Times atstovas turi apliešti Vokietiją iki rugpjūčio 22 dienos 12 valandos.

Atleidžia mokytojus

Visi lietuviai mokytojai Vilnijos krašte, kurie dirba lenkų valdžios mokyklose, atleidžiami. — K. Stašį lenkai dar tebekalina. Jo žmona norėjo uždegti už jį piniginę kauciją, kad iš kalėjimo paleistų, bet kaucija nepriimta. Stašys laikomas Lukiškio kalėjime.

Susprogdintas rusų laivas

Iš Turkijos pranešama, kad susprogdintas rusų laivas «Armuro» kuris vežė iš Rusijos maisto produktus Ispanijon.

Sanchaju supa japonai

Iš Kinijos pranešama, kad japonai pradėjo supti Sanchajų. Kad atmušti japonus, sutraukta prie Sanchajaus 150.000 kinų kariuomenės.

VOKIECIAI VASAROJA LIETUVOJ

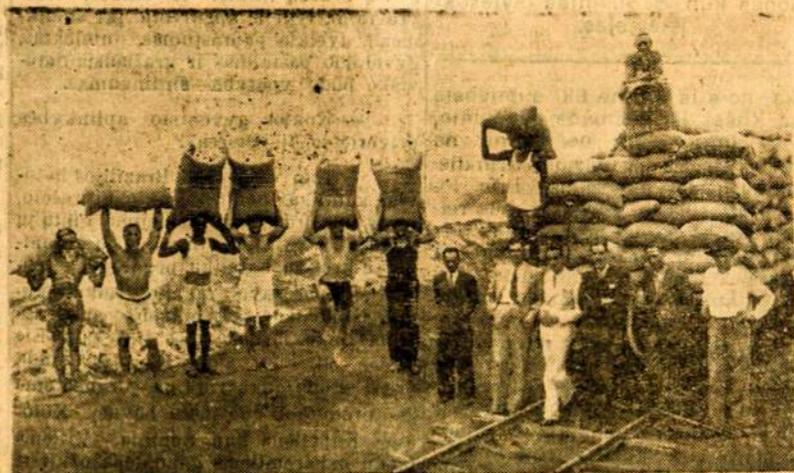
Vykstantiems į Lietuvos kurortus Vokietijos vyriausybė buvo leidusi išsivežti 500.000 markių. Bet ta suma greit išsibaigė, o norinčių vasaroti Lietuvoje yra daug, tai vokiečių vyriausybė papildomai loido išsivežti dar 650.000 markių.

— DR. ALBERTAS GERUTIS paskirtas prie Tautų Sąjungos, Ženevoje, Lietuvos atstovybės sekretoriumi.

GENERALINIS TAUTŲ SAJUNGOS SEKRETORIUS APLANKYS LIETUVĄ

Tautų Sąjungos Generalinis sekretorius Avenolis šį mėnesį atvyks su vizitu Lietuvon. Ta pačia proga aplankys Latviją ir Estiją.

„Sviesa“ šviečia į patamsius žodžio spinduliais, Kad mes eitume per amžius Lietuvos keliais!

TAIP BRAZILIJA KOVOJA SU KRIZE. Čia deginami milijonai maišų kavos.

Šeštoji Galybė

Šiuo vardu Napoleonas pavadinoma spauda. Napoleonas buvo teisingas: daugiau, negu penkios galybės buvo susijungusios kovoti prieš jį XIX a. pradžioje. Istorikai tvirtina, kad ne laisva, o laikraščių lapai įveikė Napoleoną ties Leipcigu ir Waterlo. Nes spausdintas žodis nustatė prieš jį Europos visuomenę ir tautų vadus. Spausdintas žodis kelė aikštėn ir skleidė milijonais egzempliorių kravimus ir savanaučių gausų Prancūzijos imperatoriaus planus ir britų visuotinį pasipiktinimą. Visa pasaulį nustatė prieš jį. Ir Napoleonas krito taip staiga, kaip staiga buvo iškiles.

Paip buvo jau XIX amžiuje. Šiantienės visuomenė be spaudos negalima nė įsivaizduoti. Ir radio amžiuje ji tebėra ta arena, kurioje verda niekad negęstanti idėjų kova.

Milžiniškos mašinos kasdien išspauja milijonus egzempliorių knygų ir laikraščių. Jie paskleidžiami visur: gatvėse ir aikštėse, dirbtuvėse ir kavinėse, nuošaliais visuose skersagatviuose ir po parlamentų rūmus. Jie neša su savim į ten idėjas, kurios, į patrauklia formą įvilktos, elektrizuoja skaitytojų minias ir laimi jas sau. Nenuostabu, dėlko pirmiausia atengiasi savo pusėn palenkti spauda, kas nori palenkėti minios nuomonę. Diktatoriai ją apstato cenzorių pulkais, drakoniškais įstatymais ir duola visiems laikraščiams vieną bendrą redaktorių iš kareivinės, kad spaudos vaizduojamas gyvenimas visą būtu toks gražus gražutėlis, kaip tik ką pasiūta uniforma; biznieriui jai uždeda akinius, kur violeti stiklų žvilga po monetą, kur veltiniai užneria ant jos veido aukštinį antenukį; pagaliau, pasaulio žydijsa parsiklumpė prie Izraelio kojų visus didžiuosius

V.A. Senutės Europos ir Naujojo Amerikos Pasaulio dienraščius. Vėl reflika Diogeno, kuris su žiburiu rankoj eitų paieškoti laisvos, neparsidavusios ir nevergaujandios spaudos. O jo kelionė būtų tikrai sunki: jo lempa užgestų anksčiau, negu jis tokios spaudos šandie kuriame nors užkampyje rastų...

Tuo tarpu, tik laisva būdama, spauda gali pareikšti visuomenės nuomonę ir valią. Tik laisva spauda yra veidrodis, kuriame atsispindi ne škrapiptas gyvenimas. Tik laisva spauda įstengia rodyti tautai kelią į ateities horizontus, nes į nosį laivą atveda ne vėjo kraipomi gaidžiai ant mulinės rėmų, bet švyturio ugnis ant kietos uolos...

Šiandie spaudai skiriami dar platesni uždaviniai. Šalia tarnybos tai ar kitai idėjai, spauda dar ir informuoja visuomenę apie tat, kas vyksta visame pasaulyje. Ji stengiasi suieškoti kiekvieno reiškinio giliausias priežastis ir nustatyti bent artimiausią ateitį. Tuo būdu spauda riša tarp savęs ne tik žmones idėjos ryšiais, bet ir patį gyvenimą nesibaigiančia įvykių juosta. Ji parengia kelią politikui ir

misijonieriui. Ji kuria istoriją, nors istorija teikia nedidžiosias jai pačias Kiekvienos taurios idėjos ji yra geriausias taktininkas. Nereikėtų šandie niekam bijotis Europoje karo, jei visie laikraščiai būtų persiėmę taikos dvasia ir rašytų tik apie taiką. Kol nusiginkluos spauda, bus tuščios visos nusiginklavimų konferencijos.

Vadinasi, spauda galėtų būti geras žmonijos auklėtojas. Kilniais gyvenimo pavyzdžiais ji galėtų uždegti minių krūtines siekti kilniaus žmoniškumo idealo ir skaidresnės ateities. Sakome: GALETU, nes kol kas ne visą spaudą šitai daro. Šimtai laikraščių panašūs į pirklius, kurie stato įauzas mergaites į prostitucijos namus už niekąingą pinigą jie nuodija visuomenės dvasią ir sėja į ją anarchizmo ir moralinių pelėsių sėklas. Tai pinigų vergaujanti spauda, kuri nesivaržo priemonių susiaukti bfgnį iš kilniausių dalykų ir gražiausių skaitytojų jausmų. Skaitančiąjai visuomenei šandie reikta būti itin akyfai, kad už savą pinigą nenusipirktum kreivai rodo dancio veidrodžio ar tikrų dvasios nuodų.

(Tąsa 3-điam puslapy.)

MEDUZA.

Ar dar ilgai, Katilina?

Lygti prieš mėnesį, rašiau: „Centro vadai ir visa lietuviškoji kolonija—neklyskite! Nepublikuokite Banderantės asilų bėda, nesvietiškai bliaudama, pastos jums kelia. Priekyje dar tyko nevienos sunkenybės hydra. Vis kas, ką tik begalės sjauraprotystė ir niekingumas sugalyoti prieš Jusų iškeltą idealą ir Jus pačius, bus sugalvota. Visos moderniosios grėivimo priemonės, tegul ir žemiausios, bus išbandytos, kad suardyti gražiai kylančius vienybės rūmus. Ar varžėsi priemonių, stengdamiesi užgniaužti laisvą spaudą? Ir kam reikėjo anų mūravjoviškių manevrų, jei ne tam, kad praregėjusią koloniją vėl grąžintų į tas „geras dienas“, kada ji, suskaldyta ir paniekinta, tylėdama nešė keltų žmogiškųjų jai primetą valią ir jungą...“

Po Mokos iškilimų kas dris tvirtinti, kad kolonija vis tebėra tokia tau ai, jog niekaip neįstengia atskirti vyro nuo Banderantės verdamos porkarijos ir patriotizmo nuo šlykščiausios rūšies bizuio?!

Kur rasite tokį idiotą, kuriam galėtumėt įkalti į galvą, kad tik dezertyrų ir tik už pinigą, skelbiamas patriotizmas, yra pats šėyrasj?!

Ir kur, pagaliau, rasį save gerbiančią lietuvį, kuris mus iš nusizeminimo kaktą žemę, atėjęs į sindikato, karėiamą, kad ten pamokytų jį tėvynės meilės — sukramtytų, taip sakant, tautišką maistą jo dvasiai?

Vienybės rūmai atsistojo... O stengsis Banderantė gaudinti, kaip jau ne kartą gaudė. Didžiulį Mokos triumfą vėl pavadinus pramogėle. Trys Banderantininkai, vis kitaip prieš vienas kitą susėdami, sukurs 10 naujų organų žaicių, būtinai inteligentiškų, (nes juk darbo žmogus yra rapsuotas!) kurios turės pirštu prikišamai Draugijai Užslenčių Lietuviams Remti parodyti, kad kolonija „eina“ tik su „kapitonais“.

O vis dėlto priešais vilko uodega svetlmoj eketėj bežvejojant. Šiandien ateitis yra niekieno kito, tik pačios kolonijos rankose. Ji pati nuspręs, ar laikas Brazilijos lietuvių savom kojom pradėti vaikščioti, ar tegu ir toliau dar jį panešios nusamdytos nešiotės ten, iš rūs Banderantės 92.

Taip rašiau prieš mėnesį. Ar skaitytojas nemato, kad, nebūdamas pranašas, išpranašavau Centro ateitį? Leiskite faktams atsakyti.

Centrą sudaro organizacijos. Nepajėgi sulaužyti surištos šluotos, laukž po vieną virbalėlį. Išmintis, kaip matote, nėra labai sudėtinga. Visi banderantininkai, savo obskurantizmą krūvon

sunešę, jos priejo. Demoniškas noras valdyti iki pamišimo užkrėtė jų smegenis. Išguiti iš Tauragės ir Lydos, apėdė Sáo Paulo lietuvių koloniją. Turėdami šuns akis ir kiaulės širdį, nieko nesigėdi ir jokių priemonių neįvaržo. Iš visos avantūringos praeities liko gal voje išganinga taisyklė iš karo statuto: Sukaupk tam tikru momentu visas jėgas, ir duok stiprų kumštį į silpniausią priešininko vietą.

Silpniausia „priešininko“ vieta, jų išmanymu, buvo ties Grūdo apkaasis. Matėme gražius pratimus kovos šoviniiais Mokos poligone: konsului davus skardų ženklą faufaromis, kaip lūtai šoko idėjos draugai iš Banderantės apkasų atakon. Atakon prieš Brazilijos lietuvių ūkininką! Bet, pasirodė, obskurantizmo skydai buvo perminkštį: juos pramušė pirmas smūgis pikareta! Po šiai dienai Jeronimo didžiojo riteriai vaikščioja apsvaigę, taip ir nežinodami, ar registruotas valdžioje Grūdas, ar ne. Gaila mums jų nežinojimo kančios. Iš rašykline čia registracijos numeri 5 kar tus — kiekvienam banderantininkui po kartą, kad iš vieno visiems bežiūrint, vel košė galvoj nepasidarytų: 11149, 11149, 11149, 11149, 11149.

Grūdas neturi pasitikėjimo, nes... Banderantės cibuliu kvapo jame konsulas neužodžia. Reikia sukurti „rimtą“ draugiją iš „rimtų ir patyrusių“ žmonių: durnelio Vancevičiaus, bloznelio Pažeros, ir dar vienos kitos vietos garsenybės. Tik tada bus kapitalas, pasitikėjimas ir lietuviška kolonija!... Aišku, ten bus pingpongo aikštė, o prie kelio stovės raudona nuo pamatų iki kamino karėjama...

Ar jau turi Banderantė koloniją, neaišku. Bet va, kas aišku: tas pats demoniškas noras valdyti, skaldo ir dezorientuoja koloniją gyvybingiausiu klausimu — kolonizacijos klausimu.

Neklyskime vėl: ne kolonizacija patriotams rūpi, o įlysti į Grūdo apkasus ir įrengti kulkosvajdžio liudą prieš Centrą. Dabar, kai Grūdai ydovauja visos kolonijos ne tik gerbiamas, bet tiesiog mylimas žmogus — p. Staasy Remenciūs, patriotizmas diktuoja labai paprastą planą: įtjeskime rankas, sujunkime jėgas, pataisykim, kas buvo krelyta ir — į pozityvų ir vieningą darbą ištraukti savo brolių iš skurdo ir padaryti iš jo šio krašto ūkininką.

Ar taip bus? — Ne! Grūdas bus griaujamas toliau.

Villa Zelinioj jaunimas prasikrapėto akis. „Pulk ir pasmauk!“ — sukambėjo komanda iš anapus linijų. Kai

njeko nebegali daugiau sugalvoti, prisikabink prie... 30 mltreisų, kuriuos ka pelionas iš savo kišenės paskolino knygomis pirkti!

Kaip pavadinti šitas „lietuviškų namų“ „kultūriniojų“ žygis? Kaip pavadinti, pagaliau, kai jaunimas vejamas iš lietuviškos mokyklos į gatvę?

Naujai atvykusių mokytojų egzaminai Banderantę užklupo staiga ir nepasiruošusią. Kad ėjo po įvykusio fakto šuns balsas dangun, dangaus nepriejo. Bet ir čia yra išeitis: reikiu su sikviesti tėvų komitetai, užsiraikinti nuo visuomenės mokyklos vartai, nuduoti paskutinią kvailį ir įsivaizduoti, kad kalbi lygiai tokiems pat kvailiams, ir, atsikosėjus, sakyti: Aš, lietuviškasis inspektorjus, skelbiu autoritetingai, kad Sáo Pauly yra tik du geri mokytojai — tai, tie, kurie necenzuotį... — Kas yra kiti? — mes norėtume paklausti.

— Mėšlas! — „gerųjų“ mokytojų lūpo atsako „inteligentų“ klūbas nuo konsultato pakopą.

O, tempera!!! Tėvai neteko kantrybės. Jie, savo rankomis statę šviesos židinius, negali toliau ramiai žlūrėti, kaip juose šeiminingauja ir į rizikingiausias avantūras žada leisti Majus su savo kompanija. Ką bendro turi šitas žmogus su lietuviška mokykla? Keli jo vaikai ją lanko? O gal jis pats yra mokytojas? Taj mšlė. Tėvai ją savotiškai įmjinė. Jie šaukė ir nepermaldaujamai ateityje šauks:

„Šalin krūvinos rankos nuo lietuviškų mokyklų!“

Mes savo ruožtu norime paklausti: Quomodo tandem, Catilina? Ar šitaip ir toliau bus reprezentuojamas mūsų valstybės prestižas šional? Ar būtinai reikalinga visi liaudies patriotizmo likučiai paskandinti Banderantės keliamej neapykantos ir pasipiktinimo jūroj? Ar, iš tikrujų, jau negali būti kitaip? Kam bus naudos iš to, kai trūkusi minios kantrybė pereis į kerštą ir atsipalaiduos žemišj instinktai? Paskutinis momentas Katilinai spręsti.

Pirmas ir dabartinis „Šviesos“ rinkėjas p. Vincas Bilūnas.

Jaunlietuviams 132 tūkstančiai litų

Šiais metais jaunlietuvių sporto reikalams yra paskirta 132 tūkstančių litų. „Pavasario“ Federacijai, kuri bent du kartus didesnis ir kaip „Jaunoji Lietuva“ skirta 3 tūkstančiai litų.

SPORTAS

3 NAUJI REKORDAI. JSO sąkrydį Tominas nuoko į tolį 7,02 metr., Puskunigis diską numetė dešine 40,30 m., kaire 30,49 m. suma 70,79 m. Vaikelytė į tolį nuoko 4,80 m.

APYGARDU NUGALĖTOJAIŠ šiemet išėjo: Šiaulij—Sakalas, Panevėžio SMSK, Ukmergės—Saulys ir Telšij—Sėdos Saulys. Šios komandos dabar rungsis tarp savęs ir jų nugalėtojais jeis lygon.

Linksmi ir įdomi praleisite laiką, jeigu šeštadienį rugpjūčio mėn. 28 d. atvyksit į Sáo Caetano Lazio salę (Ruš Rio Branco 45) kur D. L. K. Vytauto pr. Muzikos Tėvų Komitetas ruošia

VAKARA

Vaidinama 3 veiksmų gyvenimo vaizdelis „MARTI KARTI“. Po vaidymo: baletas, šokiai ir kt. Pradžia 8 val., pabaiga 4 val. ryto. TĖVŲ KOMITETAS.

ŠEŠTOJI GALYBĖ

(Pradžia 2-tram puslapy.)

Nebus per daug pasakyta, kad spauda yra XX amž. mokytojas, kuris moko namuose, gatvėj, kelionėj. Šiandien atkreipiama daug dėmesio į mokytoją mokyklose, tačiau visai užmirštama, kad didesnis mokytojas, gali sugriauti geriausių mokytojų ilgų metų darbą, yra — nebylūs laikraščių lapai.

Šito fakto akivaizdoje iškyla svarbi pareiga mums, XX amžiaus katalikams, uoliau susirūpinti savo katalikiška spauda. Tik tokia spauda yra patikimas mokytojas, auklėtojas, dorintojas, gražių papročių skiepiotojas. Katalikai tėvai turi niekad neužmiršti, kokią didžią pareigą jiems uždėda jų aukštasis pašaukimas. Ar ne bloga spauda sugriovė nevieno sūnaus ar dukters tikėjimą ir dorovę? Bet tėvas ar motina nepasirūpino laiku duoti gerą knygą ar laikraštį. Tėvas gal numojo ranka ir pasakė: Nieko jam nepakenks ta knyga, šitas laikraštis, ana filma... Čia prieš tikėjimą tik kai kada truputis būna parašyta. Imkim pavyzį. Aaga geras ir klusnus sūnus. Bet blogi draugai tik „kai kada“ šį tą užgaulingo pasako jo tėvų adresu. Praeis kiek laiko — ir sūnus nebegebs

savo tėvų, nes bloga sėkla bus ileidusi jame šaknis ir nedėkingumas ims megzti vaisių

Ačiū Dievui, dar yra katalikų, kurie rūpinasi bažnyčių statymu, altorių puošimu; tačiau tie katalikai labai dažnai užmiršta vieną svarbiųjų pareigų — neskaityti ir neremti savo spaudos. Toki teprišimena Bažnyčios vadų žodžius, kad „Veltui statysite bažnyčias ir mokyklas, jei neremsit katalikiškos spaudos“. Svanta tiesa. Ar ne tuos kraštus sidabru ir auksu išpuoštos katedros paverstos skeveldrų krūvon, kur buvo silpnai pastatyta ir mažai skaitoma katalikų spauda? Tų kraštų katalikai į spaudą numojo ranką, o jų sūnūs šiandien už tėvų apsilėidimo nuodėmes moka savo krauju.

Susipratęs katalikas, rinkdamasis laikraštį, nežiūrės, kuris dovanų daugiau duoda ar kurio kalendorius storesnis. Jis pasiteiraus visų pirma, ar laikraštis nepašiepia jo įsitikinimų; ar jis stato o ne griauja jo dvasinio gyvenimo rūmą; ar gyvenimo įvykius aiškina jo pasaulėžiūros šviesoje. Gali atstiltikti, kad katalikiškas laikraštis blogiau ekonomiškai aprūpintas. Bet mesdamas kelis milus priešingos srovės spaudai, savo spaudos reikalų nepalaidys. O vienas ar du milai, kuriuos kiekvienas katalikiškos spaudos skaitytojas atidėtų kas metai savo laikrodio

toblinimui, ne tik tą laikraštį iš ekonomiškų rūpesčių išliuosuotų, bet ir jo svorį žymiai pakeltų. Imkime pavyzį.

Štai, labai įdomu, kai laikraštis patalpina iš Gimtojo Krašto ar Brazilijos lietuvių gyvenimo paveikslu. Žinoma, jei tai nieko nekainuotų, Redakcijos tų paveikslų į kiekvieną nr. po kelis lygiai įdėtų. Bet jie kainuoja: nuo 7 iki 10 milų ir daugiau — žiūrint didumo. Va, kaip čia skaitytojas galėtų padėti. Jis, pav., nori, kad tos vietos, iš kur jis kilęs Lietuvoje — jo gimtųjų laukų, bažnytkaimio ar miesto — paveikslas tilptų „Šviesoje“. Arba jis nori įdėti gražų Brazilijos gamtos ar miestų vaizdą. Tužaina toks geros valios skaitytojas į Redakciją. Redakcija pati paieškos atvirutę ir idėją į laikraštį. Jam tai kaštuos koki 5 milai, o kiek įdomumo ir džiaugsmo, kai tokį laikraščio numerį, nusisų į Lietuvą, bus jo artimiesiems tenai! Be to, Tėvynės vaizdai, labai gražūs ir žavingi, ikvėptų melę Lietuvai jaunose krūtinėse, kurios nematė savo Tėvų Žemės. Vienai Redakcijai tatau padaryti sunku, bet visiems „Šviesos“ skaitytojams — vieni juokai. Yra tokių suai-pratusių spaudos draugų. Redakcija čia atsiemena ir dar kartą dėkoja lietuviškos spaudos Mecenatui, kuris prieš pora savaitių paaukojo klėšomis

net visą šimtą milų, bet prašė dėl kulekumo neskelbti jo pavardės. Kiltų pavyzdžiai užlega ir patraukla.

Vėl, kas tik valdo plunksną, tenuoširdžiausiai kviečiamas į bendrą darbį eiles. „Kazinuko tau nereikia parašyti žinutę, kokios toj ar anoj dirbtuvėj lietuviams darbo sąlygos kaip einasi fazendose, kur lietuvis inkamas o kur... lūdsta, kur įnaudojama... o kur apleistas ir t.t. Tik visi dirbdami, paversime laikraštį į kolonijos gyvenimo veidrodį.

Mūsų darbas nelengvas, tas tiesa. Bet mes semiamės paguodos, kad Bažnyčios ir Tautos gyvenimo valruotojai šiandien laimina taurią laikraštinių plunksnų. Kiek sugebame tiek dirbamė. Visas savo jėgas sukajame aukštai misijai: O kaip Jūs, Mielai Skaitytojai!

Simtas numerių išėjo, Tūkstantis išeis Dvelks laukų gimtųjų vėju, Tėviškės žiedais!

Po kiekvienu stogu, Kur lietuvi rasi — Tu kiekviena proga Stiprink joje dvasią!

Kun. Ragašinskas

Kolonizacijos klausimu.

Paskutiniu metu, ypač apsilankius gen. Nagevičiui žemės ūkio kolonizacijos klausimas susilaukė didelio susidomėjimo. Šiuo reikalu dabar visa Pietų Amerikos lietuvių spauda daug rėšo keldama klausimą kur ir kaip būtų geriau kolonizuotis lietuviams.

Iš anksto reik pasakyti kad kolonizacijos patenkinamas išsprendimas yra sunkus, bet kartu ir neatidėliotinas. Iš tiesų, nuspręsti, kur geriau, ar patogiau būtų lietuviui lietuviui gyventi, nėra lengva. Bet iš antros pusės šis klausimas reikalingas ir neatidėliotino išsprendimo ir vykdymo jau plačiu valstybiniu mastu. Viena delto, kad jau ilgiau bus atidėliojama metai iš metų, tuo sunkiau bus surasti patogesnės kolonizavimo salygos. Beto, pačiu Brazilijos lietuvių tarpe yra didelio noro, ypač esant nedideliams uždabliams fabrikuose eiti ūkininkauti, viešnokiu ar kitokiu būdu įsigyti auosavybės žemės sklypelį. Tai ypač pastebima pas provincijos lietuvius. Interjero lietuvių dar vis tikisi, kad bus organizuojama platesniu mastu lietuviška žemės ūkio kolonija. Daug kas yra susidomėję ir brazilų valdžios organizuojamomis kolonijomis.

Bet laikas nuo laiko pasigirant aidui, kad yra viltingi susilaukti lietuviškos kolonijos, nuo didesnio vykimio į brazilų kolonijas susilauko. Atrodo, kad po poros metų, jei nebūs viltingi susilaukti lietuviškos žemės ūkio kolonijos jei ir šioj srityje nebūs didesnės iniciatyvos, tai 80 tuosimėjų interjero lietuvių bus išblaškę po brazilų valdžios suorganizuotas kolonijas. Su dabartinės kartos palaidojimu, tose valdžios kolonijose bus palaidota ir lietuvių, nes ten nebūs nei lietuviškos bažnyčios, nei mokyklos. Didesnio plūdimo į brazilų valdžios kolonijas nėra delto, kad dar gyvenama viltingai sukurti savo lietuviška kolonija.

Kolonizacija plačiu mastu, be Lietuvos pagalbos, yra neįmanoma praveisti, nes P. Amerikos lietuvių dar neturi bankų, ar kapitalistų. Kalbant apie planingą kolonizaciją, bei emigraciją reikia skirti du dalykus: pagalba įsikurti dabar esantiems P. Amerikoje

lietuviams žemės ūkyje ir antra, surasti tinkamus žemės plotus naujiems, vykstantiems į platų pasaulį iš Lietuvos, emigrantams. Vargu, ar Brazilijos lietuvių vyks Argentinos, ar Argentinos Brazilijon. Čia bus neišvengiamas reikalas, norint išsaugoti lietuvius nuo ištautėjimo, surinkus juos krūvon, įkurti žemės ūkio kolonijas tiek Brazilijoje, tiek Argentinoje. Visai atskiras ir rimtai studijuotinas klausimas būtų kur apgyvendinti, Brazilijoje, Argentinoje, Bolivijoje, ar Afrikoje nauji iš Lietuvos emigrantai, kad jie nesiblaškytų po platų pasaulį ir neištautėtų. Į tai irgi nėra lengva atsakyti. Tačiau klausimo sunkumas neatpalaiduoja nuo pareigos jį spręsti. (bus daugiau)

Nepagrįstas puolimas

Per visuotinį "Grūdo" susirinkimą, bandeirantininkams nepavykus palikti "Grūdo" vadovavimą i savo rankas, arba jį sulikviduoti, per "Lietuvį" pradėjo šnekėti, nieku nepagrįstą pasaką. Pradedama "Grūdo" narius bauginti, kad Dutkus su Uckum, kurie yra "Grūdo" valdybos nariais viską pražudysią. Bet "Lietuvio" rašytojai šiuo atveju pasirodo labai trumpos atminties. Jie užmiršta, kad be minėtų, jo taip nekenėjamų žmonių, valdyboj dar yra 5 asmenys, kurie nešioja galvas ne vien kopurei uždėti, bet sugeba irgi galvoti.

Sakoma, kad "Grūdas" neturja pasitikėjimo, nes jo vadovybėj esą žmonės jau susikompromitavę. Kokia trumpa atmintis. Juk per visuotinį "Grūdo" susirinkimą buvo ir visas legijonas bandeirantininku, kurie buvo liudininkais, kaip vienbalsiai "Grūdo" pirmininku buvo išrinktas p. St. Rešenėius. Tačiau ir po to, vis dar nesiliaujama rašyti, kad "Grūdo" vadovybėj esantiais žmonėmis negalima pasitikėti. Kasin kuo labiau galima pasitikėti, ar "Grūdo" vadovybe, ar Brazilijos Lietuvių Sąjunga ir jos šiamėteliu "Lietuviu", kur diktatoriškai valdo kolonijai jau labai gerai žinomas su savo kompanija Majus! Apie tai gali liudyti visi n-tolima praeitis ir praėjusio šeštadienio įvykiai Mokoje. Be to, "Grūdo" įstatams peržiūrėti išrinkta komisija į kurią įeina p. Konstulias, kun. Arminas ir mok. Tamasiėvičius. Ir nejaugi visas šias galvas

apatatytų Uckus su Dutkum. Berei kalingas čia "Lietuvio" jaudinimasis. Ko siekiama čia - niekam nėra paslaptis. Sugriauti "Grūda". Bet ką duos vietoj jo Bandeirantė. Jei ką nors ir nulipdytu, ar tai jau bus su didesne garbės ir pasitikėjimo aureole.

Ir šio "aliarmo" tikslas yra visai aiškus - išaprogdinti "Grūda" ir Kaučiui parodyti, kad visa kas yra naudinga nuveikiama, tai vien tik "lietuviškųjų namų" "darbininkų" rankomis padaroma.

Bet visas Bandeirantė užkulinišnis darbas yra kolonijai gerai žinomas ir savo laiku visos šunybės bus aiškėn iškeltos.

Grūdo Narys.

Ar greit bus pasaulinis karas?

Dar netaip senaj laikraščiuose buvo paskleista tiesiog aliarmuojančių žinių, kad greit užsidegs vėl visos Europos karas, ypač Ispanijos vyriausybinui kaj buvo bombardavę vokiečių laivą "Deutschland". Palyginamai įkaitinto Europos politikoj būtų užtektina priežastis pradėti karą. Tačiau ir vokiečiai pasitenkino tik šūkavimais. Leng va pasakyti, "karas", tačiau šandien ne viena valstybė neiori rizikuoti savo likimu. Ispanijos karo įvykiai rodo, kad ir taip daug trūkšmaują vokiečiai ir italai nėra pasiruošę karui. Neturi užtektinai maisto ir ginklai nėra patys geriausi. Pavyzdžiui avlacija Sovietų Rusijos yra daug geresnė negu vokiečių ir italų. Gi pati Italija dar ir ekonomiškai nesuspėjo atsigriebti, nuo karo su Etiopija.

Kilus karui vienoj pusėj įrinkiuotų diktatoriškai valdomos valstybės; o antroj - demokratinės, kurios yra žymiai pajegesnės už pirmąsias.

Europos politikoj nemaža įtakos turi ir S. Amerikos valstybės. Gi jų ve damoji politika yra visiškai nepalanki diktatoriško režimo šalininkams.

Šandien Europos politikams rūpi ne nauj karą gaisrai uždegti, bet kaip galint likviduoti jau antri metai besitęsiantį Ispanijoj "sukilimą".

Su vienokia ar kitokia Ispanijos karo pabaiga, gali vienaip ar kitaip pakrypti į visa Europos politika. Visos Europoj dabar yra daug grėžių protų pradėti karą, tačiau bent šiuo momentu nėra kam tomis progomis pasi-

EVANGELIJA XIV SEKMADIENIUI PO SEKMINIŲ

(ŠV. MATO 6, 24-33)

Anuo metu Jėzus kalbėjo: nė vienas negali tarnauti dviejm valdovam: arba jis vieno nekės ir kitą mylės, arba vieno laikysis ir niekins kitą. Negalite tarnauti Dievui ir mamoni. Todėl aš sakau jums: Nebūkite bailiai su sirūpinę savo gyvybe, ką valgysite, nei savo kūnu, kuo vilkėsite. Argi gyvybė nesvarbesnis už valgį, ir kūnas už drabužį. Zvilgterėkite į dangaus sparnuočius: jie nesėja, nei pjauna, nei į klounus krauna; o jūs dangiškasis Tėvas juos maitina. Argi jūs nedaug daugiau verti, kaip jie? Kas gi jūsų gali savo rūpesiu padidinti savo ūg vienu mastu? ir kam jūs bailiai rūpinatės savo drabužiu? Išžiūrėkite į laukines lelijas, kaip jos auga; jos nesidarbuoja ir neverpia; tačiau aš sakau jums, kad ir Saliamonas visoje savo garbėje, nebuvo taip apsilvilkęs, kaip kiekviena iš jų. Taigi, jei Dievas taip apvelka laukinę žolę, kuri šandien yra, o rytoj metama į krosnį, kaip gi labiau jūs žmones manko tikėjuro. Nebūkite tai bailiai ir susirūpinę ir nesakykite: ką valgysime, ką gersime, ar kuo apsidengsime, nes visų tų dalykų labai ieško pagony. Juk jūsų Tėvas žino, kad yra ta to jums reikia. Taigi ieškokite visų pirmą Dievo karalystės ir jo teisybės, o visa tai bus jums pridėta.

naudoti. Ir dabar einas Ispanijoj karas neišeis iš Ispanijos žemės ribų. Todėl labai artimoj ateityje Europa dar nekariuos.

Lietuvai, karo metu, dėl nesuvestų sąskaitų su lenkais, įvissu dėl geografinės padėties, esant savos rusijos Europos kryžkelėj, neutralumas būtų sunku, beveik neįmanoma išlaikyti.

Lietuviškas vardas

Šį rytą Sakalas su kažkokia paslaptine šypsena atėjo įstaigon. Jis, kai visuomet, atsisdėjo savo vleton, kaip visuomet, pamirkę plunksną rašalai ir ėmė rašyti kažką įdėstytuose ant stalo raštuose. Bet po poros minučių jis dėbtelėjo iš šono į savo bendradarbi Riūšką, dėbtelėjo į mašininkę Butkytę ir, neiškęs, su plačia šypsena, pus balsiu pranešė:
— O man šandien dukė gimė...
— Dukte? — pašoko mašinistė.
— Šandien?
— Galia, kad ne sūnus... — numykė Riūška. — Būtomė pavadinę Vytautu...
— Tas ir yra, — pastūmė raštus į šalį Sakalas, reikia krikštų... Reikia vardo... Ir būtina reikia lietuviško tautiško vardo! Staj tau ir išgalvok!...
Jis susimastė. Riūška ir Butkytė irgi mastė.
— Galima -- Danutė, — pastūlė, pamastęs kiek, Riūška.
— Per daug jau tų Danučių ir taip! Saldainiai tokie, sviestas, rodos, irgi yra...
— Rūta! — pasijūlė Butkytė.
— Kam būtina Rūta? — nesutiko Riūška. — Galima Lelija, Radasta... Zibute... Dobilas...
— Dobilas — tai juk ne moteris!
— Kam būtina gėlė! Galima imti iš javų... Pavyzdžiui: Ayzą, Rugieną, Dobilieną...
Na, ką tul — nutraukė nepatenkintas tėvas. — «Rugieną, Dobilieną»... Man, suprantai, reikia lietuviško ir tautiško vardo!...
— Aš esiuo pavadinsiu Karkliūną, — atsistojo Butkytė. — Jis specialis-

tas vardas išgalvoti.
Po minutės jėjo Karkliūnas.
— Tau reikia lietuviško tautiško vardo? — paklausė jis. — Prašau: Vilnius!
— Vilnius! Bet juk tai vyriškas vardas!
— Galima padaryt moterišku... Pavyzdžiui: Vilna.
— Na, ne...
— Vilnija...
— Gal būt, pavadinti ją Klaidėda? — pasiūlė Riūška.
— Gražus vardas Roza-Mari, — svajingai pertraukė jį Butkytė. — Aš skaičiau viename romane...
— Roza-Mari! Beveik Rozmarinas! Kažkas bendra su dešrelem... Ne, netinka.
— Kas čia pas jus per posėdis? — paklausė jėgęs įstaigos viršininkas. Sužinojęs, kas toklo, jis irgi susimastė.
— Gražus vardas būtų, pavyzdžiui Baltijos jūra... Arba tiesiog — Baltija...
— Baltija — tai kažkas balto... O ji juodas plaukale, — paaiškino laimingas tėvas.
— Plaukus galima nudažyti... Išpjausit vandenilio perrūkėjų, ir bus balti, — rado išeitį Butkytė.
— Ne, netinka...
— Gal būt — «Sešiolikta Vasario»? — Per ilgą... Sešiolikta Vasario Sakalaitė... Ne, negerai skamba...
— Atpavilnė, — pasiūlė Karkliūnas.
— Ką reikia Atpavilnė?

— Sutrumpintą. Tai reikia: atmintink pavergtą Vilnių! Ir lietuviška, ir tautiška, ir gražiai skamba!
— O kaip atrodo Mesbevilnė?
— O ką tai reikėtų?
— Mes be Vilniaus nenurimsim!
— Taip, ir kurgt jį dings su tokiu vardu, kas atgausim Vilnių? Ne, tas netinka.
Vėl visi susimastė.
— Peteliškė, — pasiūlė Karkliūnas po ilgo mąstymo.
— Taip, kad ji būtų amžinai apsilviliusis sparniukas! Ne, dėkui, peteliškių nereikia — Galima iš paukščių... Pavyzdžiui: Lakatingala, Kielė, Kuosa, Gervė...
— Kokia ten lakatingala, jei, pavyzdžiui, pas ją jokto balso nebūs!
— Imk — Kielė!
— Kielė! O jeigu bus balas, tai kokta kielė! Ir, žinai... kielė per daug uodegą kraipo... Nenoriu.
— Saulutė ir Zvaigždutė... Vairkams žurnalai tokie yra... Man, suprantat, reikia lietuviško! Tokjo, žinor, su reikšme... Kad ką nors jis reikėtų!
— Križė! Ot gerai! Križė! Ir lietuviškas, ir daug reikia, ir...
— Bankrotas, — pertraukė viršininkas. — Jei moteriškė, tai bus Bankrotė... Netinka?
— Skola, pasiūlė Butkytė.
— Vekselis... Vekselis!
— Ką jūs! Perdaug liūdni vardai! Ką nors linkamesnio.
— Dabar technikos amžius, — susimastęs kalbėjo viršininkas. — Gal-

ma ką nors bendro su technika... Pavyzdžiui: Telefonė, Antena, Radio...
— Radio — tai nei moteriškas, nei vyriškas vardas!
— Juo geriau! Visai tinka!
— Taigi, tinka... Kad paskui šai pytušei iš jos: «Tai kas gi tamata, panele Radio, pagaliau esi: moteris ar vyras»? Ne, ne, netinka...
— Galima tiesiog: Allo-allo!
— Elk mėgot su tokiais pasiūlymais! Allo-allo Sakalaitė. Dar ko neišgalvos!
— Nenori — nereikia. Rasim kitų vardu... Kaip tau atrodo: Vilija, Sešupė, Sventoji, a?
— Sventoji Sakalaitė! Na, ką tu...
Bažnyčia užprotestuos!
— Partija, partinka?
— Kokia partija?
— Visvien kokia. Tiesiog Partija. Neblogai skamba.
— Ir taip pas mus tų partijų užtenkamai...
— Pas ją akys kokios spalvos? — paklausė Riūška.
— Melsvos...
— Aha... Vadinas — žibuoklės... — jis ėmė tyliai murmėti, — žibuoklės... žibuoklės... Kaip tau patinka: žibuoklė?
— Kvepalai tokie yra...
— O Dangaus žibuoklė?
— Per ilgą...
— Galima sutrumpint... Bus — Dabuoklė...
— Na, ką tul Dabuoklė! — laimingas tėvas giliai atsiduso.
Vėl visi susimastė.
Po kelių dienų Sakalas pakrikėti jo savo naujagimę Onatė.

Kas yra atmintis?

(Pagal „Personalidad“, Havana)

Žmogus yra neatskiriamai susijęs su laiku. Šalia laiko negalima įsivaizduoti gyvenančio žmogaus, nes gyvenimas yra judėjimas, o judėjimą matuojame laiku. Kalbame apie praeitį ir dabartį ir planuojame sumanymus dėl ateities.

Atmintis prikelia praeitį. Atminti — tai įvykiai išgyventas dienas antrą kartą. Atmintis yra tikras stebuklas žmogaus gyvenime, nors mes juo nė kiek nesistebime. Be atminties nebūtų istorijos nė kultūros, nes į priekį žmonija eina tik remdamasi to, kas anksčiau pasiekta. Žmogaus protas galima palyginti su fotografo sandėliu, kur sukrauta daugybė nuotraukų negatyvų — stiklų. Kada tik norėdama, fotografas gali pasiimti tą ar aną negatyvą ir pagaminti kopiją — fotografiją. Kiekvienas žmogus yra toks fotografas. Reikia žinoti, kad viskas, ką žmogus patiria savo penkiais pojūčiais — įsijūčius, nepaprąta be ženklo, bet susikrauja į jame. Kiekvieno matyto vaizdo, girdėtos kalbos ar muzikos garso, palytėto daikto tono, užuosto kvapo ar paragauto skonio įspūdziai įsipaūdzia ir amžinai lieka žmoguje. Tam tikru momentu tie įspūdziai gali iš ten išeiti ir žmogui rolosi, kad jis iš naujo pergyvena dalykus, kuriuos matė ir buvo pergyvenęs prieš keletą ar net keliasdešimt metų. Tai ir yra atsiminimai, kurie, tarytum, perneša praeitį į šį momentą. Žmogus iš naujo ima džiaugtis ir gėrėtis, jei atsiminama praeitis buvo šviesi, ir liūsti ar net drėbėti, jei ta praeitis buvo baisi. Jis, rodos, mato ją prieš akis... Mato realiai ir tikrai, nors tatau tebėra jau tik praeities šėšelis.

Iš tikrųjų, dažnai mes gyvenime apsigaudinėjame. Antai, žvaigždžių spindėjimas. Tai tikras atminties pavėklas. Mes žiūrime į žvaigždes, ir manome, kad matome dangų toki, koks jis šiandien yra. Ne! Mes matome dangų toki, koks jis buvo prieš kelis šimtus ar tūkstančius metų. Žvaigždės yra taip toli žemės, kad nuo artimiausios jų šviesa iki mūsų eina per... ketverių metus! Nuo kitų, tolimesnių, šviesa mus pasiekia tik per tūkstančius ar milijonus metų. Vadinas, mes matome šiandien žvaigždes ten, kur ji buvo prieš tūkstančius metų, kai išleido šią spindulį, kuris dabar atlėkė į mus. Mes matom iliuzijų ir praeities dangų. Tačiau mes labai užmirštame, ir gėrimės dangumi, nes jis toksai gražus! Taip lygtai mes gėrimės praeitim, nes ji mums dabartini atrodo.

Tiktai vienas žmogus gali, kada

tik nori, išsukti savo laisva valia praeities atsiminimus.

Šitas faktas yra labai stiprus įrodymas, kad žmogus turi sielą. Ir štai dėl ko:

Paklauskime savęs: kur yra susikrovę mano atsiminimai iš mano vaikystės ar jaunystės metų? Žmogus visiškai pasikeičia per septynerius metus. Nė vieno narvelio nelieka seno. Viskas iš naujos medžiagos. Tie smegenų atomai, kuriuose turėjo būti įsipaūdzę mūsų atsiminimai, senai susidėvėjo, žuvo ir buvo kraujo indų išnešti ir pakeisti naujais, kurie nško nežino apie tuos įspūdzius, kurių mes gavome prieš kokį 10 metų. Ir, žiūrėkite: Koks 80 metų senelis atsimena savo jaunystę taip gerai ir su tokiom smulkienuomenom, kad, rodos, jis ją mato prieš savo akis šviesiausiom spalvom nutapyta! Kur slėpėsi tie jo atsiminimai? Kur jie glūdėjo? Smegenų celėse? Ne, nes tų celių nė vienos nebėliko iš vaikystės metų. Pagaliau, jei ir būtų likę, tai kaip jos, neišvaizduojamai mažos, galėtų savyje sutalpinti tiek daug ir tokių įvairių išgyvenimų ir stiprių įspūdzių su visom smulkienuomenom, gamtos ir žmonių paveikslais, didelių miestų, aukštų kalnų ir plačių lygumų fotografijom? Kodėl jie susikrauja taip tvarkingai, o ne visi į vieną kurią smegenų celę — kodėl nesusimaišo tie atsiminimai, bet eina ta eile, kaip mes juos buvome išgyvenę?

Kodėl atsiminimai veikia mūsų fiziologines (kūno) galias? Liūdni atsiminimai užkrečia mus liūdesiu, išpaūdzia ašara, sutrikdo vidurių normalų virškinimą, netenkam apetito, viskas pasidaro nemiela. Jokiam gyvuliui nesutrikdo vėdaras, kai jis prisimena savo vaiko mirtį. Jis tik dar godžiau ryja savo maistą. Dėl ko viename tik žmoguje atsiminimai gali veikti ne tik kūną, bet ir sielą?

Ogi dėl to, kad tie visi atsiminimai susikrovę žmogaus sieloje. Gali keistis smegenų atomai ar kūno narveliai — atsiminimai dėl to nesikeičia ir nedingsta, nes ne juose jie slėpiasi. Kaip siela yra ta pati ir nekintama per visą žmogaus gyvenimą, taip ir atsiminimai lieka tie patys.

Mūsų atmintis yra rodyklė, kuri parodo sielą esant žmoguje. Bedyvybė ir materializmas niekad neišaiškina, kas yra atsiminimai, ir koks jų pagrindas.

IVAIRENYBĖS

SV. PETRO BAZILIKA ROMOJE

Nesenai pop. pasirodė šv. Petro bazilikoje, kur buvo džiaugsmingai sveikinuamas tik... 300.000 tikinčiųjų! Sv. Petro bazilika — didžiausia pasaulio baznyčia. Ilgio turi tēcedalį kilometro Alturių 63. Jos viduje tilptų bet kuri kita pasaulio baznyčia, nes už didžiausią po jos — šv. Povilo Katedrą Londone — yra lygiai du kartų didesne.

Ji pradėta statyti imperatoriaus Konstantino, kuris nesena buvo grafišnos krikščionims laisvę po žiaurių persekiojimų (313 metais Milane išleista įsakymu, vad. Milano ediktu). Ji buvo pastatyta ant apaštalo Petro kapo, o pašventinta 326 m. Paskui ją naujo perstatytą pop. Leono X ir Juliano II baigiantis viduriniams amžiams. Statybą užtruko apie 200 metų. Visą eilę garsiausių Italijos ir pasaulio dailininkų ją puošė ir turtino meno kūriniams. Kaip meno kūrinyse, šita baznyčia tiesiog negalima įkalnuoti. Sako, ji bran gesnė už visą Romą ir visą Italiją drauge.

Kaip maitinasi karapatas

Karapatas minta krauju, kurio bent vieną kartą savo gyvenime turi atsigeriti. Tuo tikslu turi susirasti bet kurį žinduolį ir prasigrauti pro jo odą iki kraujo. O susirasti žinduolio karapatui yra be galo sunku, nes jis neturi regėjimo joslės. Už tat jo uoslė tokia tobula, kad karapatui ji atstoja višką. Ypatingai iautriai ji reaguoja į pieno rūkrtį, kurios, kaip žinoma, yra žinduolių prakaito. Taigi, vos tik užuodžia pieno rūkrtį, karapatas krinta nuo medžio šakos, ant kurios tūnojo, ir dañniausiai patajko nukristi kurlam nors gyvuliui ant nugaros. Tada prasideda puota. Perduria gyvulio odą, įkiša ten savo galyą ir išulpija jo kraują tol, kol išpampsta. Vieno pokylio užtenka prisistinti keleriems metams, nes dažniausiai tiek laiko ir praeina, kol sutinka, iš gryno atsitiktinumo, antrą žinduolį. Tikrai keisti tie karapatai!

ŠIU DIENU BABELIS

Niujorkas, Siaurinės Amerikos didmestis, yra tikras šių dienų Babelis. Jame gyvena 7 milijonai gyventojų (su tolimiausiais priemiestiais — 10 milijonų). Iš šio skaičiaus 1765000 yra žydų, 1.734.000 katalikų, 1.410.000 protestantų ir t. t. Zydai turi Niujorke 1000 sinagogų, katalikai 430 bažnyčių, protestantai 190 maldos namų. Niujorke yra 32.480 kirpėjų 55000

kavinių padavėjų 105.000 šoferių, 42.000 siuvėjų, 22.000 gail. seserų. Raitinėse dirba apie 300.000, Teatro Artistų yra 16.000, muzikų — 21.000, rašytojų — 9000. Tikras Babelio bokštas.

Poilsio valandai

Atsakymas uždavinio nr. 9: Siame uždaviny nerekia kreipti į tai, kas akščiau pasakoja apie seuelę, jos gaidelį ir katinėlį. Klausime: Kaip jūs parašytumėt šitai penkionuraidėmis? reikta suprasti tik tą vieną žodelį „šitai“, o šis juk ir parašomas penkionuraidėmis.

Uždavinys nr. 10:

Karta per vienus egzaminus mokinys gavo išspręsti tokį uždavinį: Vienas anglas turėjo tokį idealų šunį, kuris galėdavo bėgti taip greitai, tarytum šautuvo kulipka. Jis labai bijodavo triukšmo. Tai žinodamas, šuns savininkas susigindėjo su savo kaimynu iš didelės pinigų sumos, kad jo šuo pasieks per vieną sekundę vieno kilometro greitį. Pririšo savo šuniui prie uodegos akambutį ir paleido jį bėgti. Skambučio garsas iš paskos varė baimės šuniui ir tas lėkė, tarytum viesulas.

Klausimas: Kokio greičio pastėkė tasai šuo, ir kuris tų angly laimėjo rungtynes — šuns savininkas ar jo kaimynas?

Keliai keluželiai

Kelias keluželiai, kelias keluželiai! Kyg kažkur jie šaukia, lyg kažkur jie [moja]. Kam rožem, ramybe, krūtinėj tu želei, Jei siela vis plazda, kelionę dūmoja? Kelias keluželiai, kur dingstai už šydo, Akių palydėti, sapnų nuaukuoti? Gal sakot, kad kažkur mums laimė [pražydo]? Gal kviečiant džiaugsmu paaisuoti?

Kelias keluželiai — geismai pirmininiai, Daug matėt jus svieto, daug kojų jus [mynė...]. Kelias keluželiai, jus gundot krūtinę Sapnais, kaip žvaigdynais, kur puošia [gelmynę]. Kelias keluželiai, aš vėl piligrimas! Jei rasu aš laimę už tolimų plotų, Ką tara tai puikolei širdis nenurimus, Kur matė tiek laimų po kojom [paklotų?]

Vaiku priešas

(Tęsa iš 33 nr.)

Tyrinėjami šitnos išvedžiojimus patvirtina. Boird nustatė, kad iš nedo rėlių New-Yorke 400 buvo girtuoklių vaikai. Anot Tarnowsk'os, iš 150 protituėčių ir 100 vagilkų 69% turėjo tėvus girtuoklius.

Kur tėvas ir motina geria, ten dažnai ir vaikai išmoksta gerti ir pasidaro alkoholikais — girtuokliais.

Kas turi saugoti vaikus nuo didžiojo jų prieso — alkoholio

ŠEIMA

Kai tėvai duoda vaikams svaigalus, daro nedorybę kaip vaiku, taip ir tėvynės atžviliui, sako Dr. Kramer. MOTINA! Negerk alkoholinių gėralų, būdamas nėsčia, gimdyimo ligoje, kadkiro žindymo metu, nei tada, kai vaikas yra silpnas!

TĖVAI! Neduokite vaikams nė lašo alaus, vyno, degtinės ar kitokios rūšies svaigalų!

GIMDYTOJAI! Nelaikykite pas save nei vyno, nei degtinės, nei alaus ar kitokių svaigalų!

GIMDYTOJAI! Neveskite savo vaikų į vestuves, krikštynas, pakasytas, į svečius, kur valšinama svaigalais!

GIMDYTOJAI! Patys negerkite ir kitiems nelauškite valšinti savo vaikų svaigalais!

Štai įsakymai, kurių turi laikytis mūsų šeimos, jei nori apsaugoti naująją kartą nuo alkoholio nuodu.

Pirmasis Lietuvos priešalkoholinis kongresas, įvykęs Kaune 1933 m. gruodžio 30 ir 31 d., susipažinęs su Tėvų posėdžio darbais ir radęs, kad tėvų kaltavimas žalingai veikia jų vaikų kūno ir dvasios sveikatą, nutarė prašyti Lietuvos Vyskupų patarti kunigams klebonams, ruošiant jaunavedžius moterys tės sakramentui, nurodyti svaigalų žalingumą jiems patiems, jų vaikams ir juos blaiviai auklėti.

MOKYKLA

Mokykla turi supažindinti vaiką su alkoholio kenksmingumu. Kituose kraštuose mokykloje jau senai yra įvestos priešalkoholinės pamokos. Kada gi mes sulauksime tokių pamokų lietuviškoose mūsų mokyklose? Jei gimdytojai, visuomenė šį reikalą supras ir reikalaus, tai mokykla stos į kovą su alkoholiu. Jau ir vadovėlių tam reikalui nestinga. Be to, minėtās priešalkoholinis kongresas pavadė L. K. Blai-vybės Draugijai paruošti blaivaus ugdymo vadovėlių.

ORGANIZACIJOS

Kai mokyklos ir šeimos nevisada kovoja su tuo baisiuoju mūsų tautos priesu — alkoholiu, tai geros organizacijos gali bent iš dalies jas pavaduoti. „Susirado jautrios širdies žmouji; jie pasigailėję vaikų, įsteigė „Angelo Sargo“ organizaciją; joje rūpestingai vada saugo mažutėlius nuo įvairiausių papiktinimų, auklėja gerais Bažnyčios ir Tėvynės vaikais, moko sakyti visuodgies, tarsi darbdėciais, tauriais, man dagiais ir, linksmiais, ypač blaiviais... Prieš dvylika metų įsikūrusi „An-

gelo Sargo“ org. jau daugelini vaikueių yra nutiesusi gyvenimo takus, dabar turi keturis šimtus pulkų su šešiomis dešimtimis tūkstančių angelajėjų; bet dar daugiau jų privalo paruošti kilniam gyvenimui, suspediant katalikų vaikus po jos vėliava“.

„Angelo Sargo“ org. yra ne tik priešalkoholinė, bet ir perdm katalikų vaikams tinkama organizacija, nes ji griežtai laikosi katalikų tikybos dvasies ir Krikščioniško Mokslo Brolijos globos.

Katalikai! Jūsų vaikai turi būti angelajėciai, jei norite, kad jie augtų blaivūs, sveiki, judrus, gabūs, geri katalikai, dori tėvynainiai, o ne išsigimėljai, liguisti kūnu ir dvasia.

„Blaivios visuomenės susilauksime iš jaunimo ir vaikų. Mes turime įsusi vaikus suspiesti „Angelo Sargo“ organizacijon, jei norime juos apsaugoti nuo išsigimimo“, rašo mūsų Vyskupas K. Paltarokas.

Išvardyto priešalkoholinio kongreso kunigų posėdžio dalyviai, įklausę kun. Gudo paskaitą ir pagriedintai apysarstę milžininką blaivybės reikšmę pastoracijos darbe, nutarė, „kaip akies leliukė“, globoti „Angelo Sargo“ organizaciją. (Pabaiga.)

Visai "naturalu",

Kad šiandien "Lietuviai" pradėjo kelti p. Comarkos pasisekimus bei laimėjimus komercinėje srityje ir prie jo gerintis.

Juk panašiai pasielgė ir vienas Prancūzijos žymiausias laikraštis. Kuomet Napoleonas pabėgo iš Elbos salos, parašė, kad "Korsikos banditas stengiasi grįžti į Prancūziją". Napoleonui esant pusiau kelyje ligi Paryžiaus, rašė: "Generolas Bonapartė tesia žygi į Paryžių". Kada Napoleonas buvo viena mylia atstu nuo Paryžiaus: "Napoleonas tesia sa. o triumfališka žygi". Ir kuomet jis įėjo į sostinę, laikraštis baigė informuoti: "Jo Didenybės Imperatorius įėjo į Paryžių ir buvo minios entuziastiškai sutiktas".

Efnis

"Pan" apie Baltijos Valstybes.

Gana populiarius brazilų žurnalas "Pan" paskutiniame savo numeryje patepino ilgą straipsnį, paimtą iš Londono "Review of Reviews" apie Baltijos valstybes: Estiją, Suomiją, Latviją ir Lietuvą. Šiame žurnale kelis kartus tilpo palankių Lietuvai straipsnių, šis gi yra priešingas.

Tiesa, nors šių keturių valstybių tarpe suteikiama pirmenybė Lietuvai, primenama jos labai garbinga praeitis, kurios Kunigaikštiai valdė didelius plotus, nuo Baltijos ligi Juodųjų jūrų ir sėkmingai kariavo su kryžiuočiais, bet... greitai zuvo ši barbariskai sukurta imperija dėl susidėjimo su lenkais. Toliau rašoma, kad, girdi, karo samity Zeligovskiai užėmus tikrąją lietuvių sostinę Vilnių, lietuviai užėmė Klaipėdą, "realybėj" kuri yra Vokietijai; daug kitų dalykų pripasakota apie mūsų kraštą, iš kurių kyšo tendencija Oficialės įstaigos turėtų j tai atkreipti savo dėmesį.

Stebėtojas.

Br. L. J. S-gos "Viltis"

Mokos skyriaus [piano] išigijimui AUKU—LAPAS Nr. 1.

P. Konal. P. Gaučys—50\$000, St. Remonėius—25\$000, F. Cemerka—30\$. Po 10\$000 aukavo: Mok. J. Tamošiavičius, mok. L. Majienė, M. Sukys ir K. Zemaitis. Po 5\$000 aukavo: A. Dutkus, A. Grabauskas, J. Diršė, J. Ambraziejus, J. Derytėnas, J. Butviuskas, A. Garkauskas ir pl. V. Valiukevičiūtė. Po 3\$000, V. Grabauskas, A. Lenčiuskas ir viena pavardė neišskaitoma. V. Kirnelavičius 2\$500. Po 2\$000 aukavo: J. Lukošavičius, V. Kačkus, A. Bakauskas, J. Jonokas, J. Rudminas, A. Mažietis, Ad. Jaruševičius, Citavičius, J. Cekanuskas, M. Andriulevičius ir viena pavardė neišskaitoma. Po 1\$000 aukavo: B. Lašinskas, K. Salys, V. Juzikonis, Skacskauskas, Morkevičius, J. Jankūnas, J. Rėklaitis, V. Masienė, D. Bražys, V. Tuska, E. Didžiulytė, J. Levanavičius, D. Samilaitė, S. Kernevičius, P. Silinis, M. Mazurkevičienė, A. Dekony, V. Ramašauskas, K. Degulis, Ar. Steponas, Dm. Alzbieta, J. Vitkauskas, O. Kalinauskienė, P. Ivanauskas ir pl. B. K. \$500. Pasizadėję J. Mozūras 5\$000 ir V. Čiulodas 1\$000.

Viso: 251\$000.

Visiems aukavusiems reiškjame širdingiausių padėką.

Mokos "Vilties" Valdyba.

Žemės sklypai, namai, plytos.

Norėdami įsigyti žemės sklypą su namu ar be namo, visomet TEIRAUKITĖS PAS MANE, kur galėsite pasirinkti bet kurioje São Paulo priemiesčio dalyje (viloje) arba net miesto centre, labai geromis išimokėjimo sąlygomis, su mažu įnašu arba visai be įnašo. Jei norit sklypą, puikų namą, arba jai jums reikalinga plytų statybai, teiraukitės laišku ar asmeniškai P. GALVANAIKAS, Praça Julio Mesquita, 60. S. PAULO. (prie Av. S. João ir Aurora.) Teiraujantis laišku, reikia įdėti atsakymui už 300 reisų pašto ženklą.

MOKSLO PASAULIO NAUJIENOS

500 kartų vedė

Lenkijoj du vargšai ubagėliai vyras ir moteris, sugalvojo sau pelnytis pinigų vedybomis. Jie žinojo, kad ubagų vedybos daug keno atkreipia dėmesį ir atsiranda gailestingų žmonių, kurie tokiems «jaunavedžiams» paaukvoja ir brangių dovanų. Šiėdu gurdruoliai šitokiu būdu sumanė praturtėti. Jie keliavo per Lenkiją ir kur galėjo «ėmė šilūba», o ypač dovanas. Vieną kartą, jų nelaimėi, asmuo, kuris buvo juos apdovanojęs, rado juos viename bažnytkaimy besiruošiančiuose jungtuvoms. Ir šis pilietis juos atpažino. Prasidėjo tardymas, iš kurio paaiškėjo, kad jie «tik» 500 kartų buvo vedęsi.

Gyvas žmogus ugnyje

1933 m. jaunas londonietis Bridgeman pradėjo daryti bandymus su įvairios rūšies medžiaga ir įrankiais, kad padarytų nokenksmingą tiek daug žmonių aukų reikalaujančią ugnį. Iš pradžių tas jaunas žmogus gamino šalmus ir pirštines, kurie vis labiau drąsino žmones, ypač ugniagesius, artintis prie visa nakinandios liepanos. Nors nauji priešugniniai įrankiai apsaugodavo bandymus darantį nuo mirties, tačiau jo žygius baigdavosi vis apalpinu. Galiausiai Bridgemanui pasisėkė pagaminti drabužiai iš asbestinių siūlų, ir tokiu drabužiu dėvėdamas tas jaunas anglas lenda į didžiausią liepsną, įlenda net į degančią krosnį.

Neseniai Bridgemanas įsėdo į lėktuvą, kuris tuomet buvo apipiltas benzinu ir uždegtas. Liepsnojančiu lėktuvo viduryje sėdėjo su šalčiausiu krauju jaunos pilotos ir, išbuvęs ten dvi minutes, išlindo nelietas ir gerai nusiteikęs, nustebindamas gausiai apsupančią žmonių minią. Tiesa, jis ne-

galėjo tuoju pasveikinti savo draugų, kaip išsigelbėjęs iš pavojaus. Jam reikėjo dar 20 minučių laukti, kol jo asbestiniai šarvai atvės. Tas naujas išradimas padarys didžiausią perversmą. Dabar bus statomi trobesiai, kurių vidus apsišarvuos tokia priešugnine medžiaga, jog liepsnai nebeprisiseks išiveržti į orą.

Ugniagesių komandos galės būti įvelkamos jau į asbestinius drabužius, ir ilgainiui visas pasaulis ras progą pasinaudoti to genialaus jaunikačio išrastu apvalkalu.

Elektra vaisius kontroliuoja.

Iš Paleitinos kas met išvežama į visą pasaulį daug vaisių, ypač apelsinų. Išvežti leidžiama tik geri vaisiai, dėl to jų kontrolė reikalauja daugybės išlaidų. Neseniai kontroliuoti vaisiams pagaminta elektriška mašina. Vaisiai pamažu paužulnia lenta lėtai leidžiami į mašiną ir patenka į elektros lanką. Elektra išskiria geruosius apelsinus į vieną pusę, o menkesnius, ir ypač pradedančius gesti ar sugedusius, į kitą ir tokiu būdu per dieną jį gali visą vagoną apelsinų gerai išrūšiuoti.

Jeį skaitysį «Šviesa»,

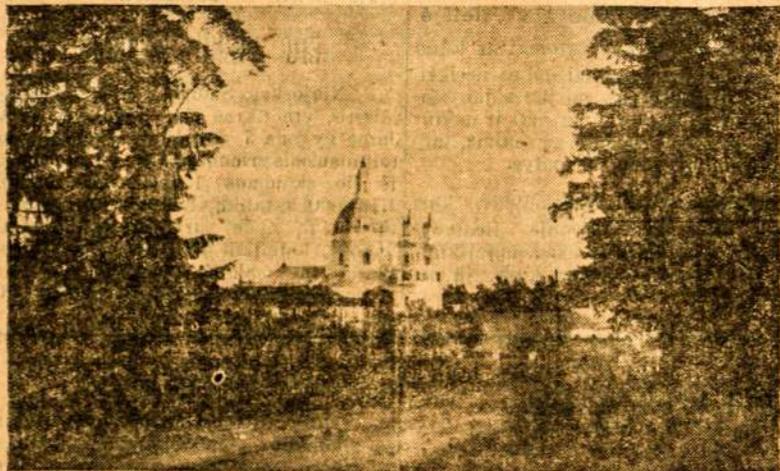
Viską Tu žinosi

Ir pirštu draugijoj

Nekrapstysį nosi!

Laiškai yra:

M. Kalvaitytėi, Uršulei Takarevičienei, Feliksui Miškintui, Jokūbui Pukeniui, mok. Tamoševičiui.

Gražioji Lietuva.

Pažaislis.

Sukaktuvnis «Šviesos» Rebusas

Seniau Muravjovas gaudė, Stogo pelė kramtė, O dabar užnušų siaudu Mane Bandeirantė,

Kas aš?

Atsakymus, pridėjus vieną kontą lietuviškai spaudai palafkyti, siųsti į rua Bandeirantes 92 arba į vokiečių banką.

ALLO! ALLO! Visi į Villa Anastazija

Mokos viltėčiai rudens sezono š. m. RUGPIŪCIO mėn. 29 d. 3 val. po pietų «Dr. Jono Basanavičiaus» vardu lietuvių mokykloje ant kur žaliuojanti laukai ir tyras oras yra rengiamas

KONCERTAS

PROGRAMOJ: Choras -- lietuvių tradicinės meno dainos ir kiti įvairūs meno numeriai.

Įėjimas visiems laisvas, renkamos aukos. Puiki progą, šio kampelio ir apylinkių lietuviams, pasiklausyti šia- lą žavėjančių gražių lietuvių dainų. Nepraleiskit šios retos progos... VALDYBA.

JUOKU SKYRIUS

— Kodėl "Lietuviai" taip parūpo tie 30 mlų, kuriuos kun. Ragažinskas paskolino meno sekoijai?

— Matyt, Bandeirantė rengia prieš jį sukilimą...

— Nesuprantu.

— Ko čia nesuprasti? Kad sukilimas nepavyks, aišku. O kuo baigiasi nepavykę sukilimai. Žinai?

— Aha, žinau — ekspedicija į kasą...

— Na, matai. Kokia gi nauda iš ekspedicijos, jei pinigai bus išskolinti?!

— Ar kaltinamasis dar turi ką pasakyti?

— Su mielu noru — ir tik vieną žodį.

— Ką tokio?

— Sudiel!

— Tamsta tekėjus?

— Taip, du kartus.

— O kiek tamstai metų?

— Dvidešimt penkeri.

— Taip pat du kartus?

— Bet, tamsta, aš pirkau čia laikrodį, kuris paėję dvi paras ir — stop!

— Tai labai gerai. Juk skelbime aiškiai parašyta: Eina 30 valandų...

Mokytojas:

— Jonai, kai aš aiškinu apie bedžioną, tai nežiūrėk pro langą, o į mane.

— Tiesa, mano žmonele, kad su senais batukais neisi teatran?

— Taip, mano brangusis, jie toki prasti...

— Aš taip ir maniau, dėl to ir pašmiau tik vieną bilietą.

— Man tamstos artimieji sakė, kad vėl ėmei rūkyti. Jei taip darysi ir toliau, niekad aš tamstos neišgydysiu. Aiškiai sakiau, kad dirbdamas nerūkytum

— Melas, ponas daktare; kai aš rūkau, tai nedirbu.

Saunios papūgos

— Na, tai dabar tamsta turi jau dvi papūgas, — apžiūrinėdamas kambarius taria svečias šeimininkui.

— Taip, viena žmonos, o antroji mano, — aiškina šeimininkas.

— O tamstos papuga irgi jau kalba? — klausinėja toliau svečias.

— O taip, ji savo pareigas jau atlieka: kai žmonos papūga pradeda rėkti: "Ei tu, slankiau, iš kur tu pareini?", manoji tada atrėžia, "ir vėl sriuba prisvilusi!" baigė šeimininkas.

SKAITYDAMAS

«SVIESA»

ZINOSI

VISKA.

LIETUVIAI! Visi kaip vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesa" yra tikriausias kiekvieno lietuvio išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesa" gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargantienis ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesa" lygiai pagirda tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiroiskimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išelna.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary P a s t a b a: Iš provincijos pinigų siųsti Redakatoriaus vardu.

Dr. B. K. Čižiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOŠ UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERI- NIU LIGU. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA MEDECINIŠCAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkīn

ADVOCATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. n e: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas -- operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMATIZMO astro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERU. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERU LIGU. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvieno momentu — (DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 44 (Bom Retiro)

Vokietijų fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103) Tel. 4-5367 SÃO PAULO

„Sviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retiro — p. Bauzė krautuvė [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinė [Rua José Paulino, 109].
4. P. Kirilausko krautuvė — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvė — S. Anna.

6. Pas laikračių platintojus ir 7. Pas «Sviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — Rua Ceoto de Magalhães ir kampas Rua José Paulino.

RIO DE JANEIRO MIESTE „SVIESA“ GAUNAMA: ANT KERTĖS LARGO DA LAPA IR AVENIDA MEM DE SÁ.

LIETUVI KATALIKAI

Jau galima gauti lietuviškų malda knygų. Moderniška išvaizda, gražios maldos, gryna lietuvių kalba ir prieinama kaina.

Specialiai maldaknygės jaunuimui ir mokyklų vaikams.

Kreiptis į savus kunigus — Vilia Zelinoj ar sv. Antano de Pary bažnyčioj. Galima sekmadieniais — prieš ir po pamaldų.

Dêmesio!

Kas nori mokytis pianu skambinti, dainuoti ar muzikos teorijos, teskreipia į chorvedį J. Stankūną, Vilia Zelina, Rua Nove Nr. 5. Sąlygos prielaimos visiems. Atsilankykite — įsitikinsit. Kreiptis galima kasdien bet kuriuo laiku.

J. STANKŪNAS.

LIETUVIS DAILININKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarytas dailės — pašybos studijas. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. t. ant drobės alė jinišais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, teskreipis ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5. Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitīn

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak. Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9 Tel. 4-0715.

S Ą O P A U L O L I E T U V I U K R O N I K A

Visuotinis Bendruomenės Susirinkimas

Šį sekmadienį Mokos mokyklos salėje 2 val. popietį šaukiamas visuotinis Lietuvių Katalikų šv. Juozapo Bendruomenės susirinkimas, į kurį kviečiama atvykti ne vien atstovai, bet ir nariai.

- Susirinkimo programa numatyta:
1. Susirinkimo atidarymas,
  2. Prezidiumo rinkimas
  3. Mandatų, sumanymų ir rezoliucijų komisijos rinkimas.
  4. Valdybos, «Sviesos» Redakcijos, bei administracijos ir revizijos komisijos pranešimas ir diskusijos dėl pranešimų.

5. Bendruomenės valdybos, tarybos ir revizijos komisijos rinkimas.

6. Tolimesnio veikimo planų svarstymas, (Bendruomenės reorganizacijos, statybos, spaudos ir kiti reikalai).

7. Mandatų sumanymų ir rezoliucijų komisijos pranešimas.

8. MENO DALIS, kurią išpildys Bendruomenės choras, vadovaujant chorvedžiui Stankūnui.

9. Susirinkimo uždarymas.

BENDRUOMENĖS VALDYBA.

Bendruomenės Tarybos posėdis Trukšmingas posėdis

Praėjusį sekmadienį Villa Zelinoj, kun. Ragažinsko bute, dalyvaujant 17 narių buvo Bendruomenės tarybos posėdis, kurio metu buvo nustatyta visuotiniam Bendruomenės susirinkimui darbų tvarka ir svarstyti tolimesnio veikimo planai.

Meno Sekcija veikia

Rugpjūčio m. 15 d. Villa Bellos mokykloj L. K. Bendruomenės Meno Sekcijos susirinkime kun. Ragažinskas skaitė paskaitą, kas yra menas. Nutarta įsteigti kanklių orkestrėlį. Šiuo reikalu rūpintis išrinkta K. Jurgelėvičius ir chorvedis Stankūnas. St. Paukštys pasakė kalbą apie lietuvišką dainą, kviesdamas narius stiprinti dabartinį Bendruomenės chorą. Dar tartasi narių drausiminimo, salės nuomavimo bei vakarų rengimo klausimais.

Parsiduoda sklypas

Ant Alto da Mooca, netoli prie rua da Mooca, parsiduoda kampinis, prie aikštės, žemės sklypas labai geromis sąlygomis. Kreiptis: Rua da Mooca, 309 kiekvieną dieną be sekmadienių ir rua Itarari 234.

Rugpjūčio m. 14 d. vakare, Mokos mokykloj buvo sušauktas mokytojų, mokyklų tėvų komiteto posėdis aptarti įvairiems mokyklų gyvenimo reikalams. Posėdin atėjo ir daugiau tėvų, kuriems rūpi savo vaikų mokymo ir auklėjimo reikalai. Tačiau nežinia dėlko atvykstantiems tėvams į posėdį nenorima buvo įsileisti nors mokytojų konferencijoj nebuvė to nutarta. Mokyklos vartai buvo užrakinti. Tačiau susirinkusiems tėvams griežtai užprotestavus vartai buvo atidaryti ir leidžiamai įeiti ir į posėdžio salę. P. Konsulai pradėjus posėdį kai kurie tėvai griežtai užprotestavo dėl dalyvavimo šiame posėdyje Majaus, kuris savo laiku buvo susidėjęs su Lietuvos priešais lenkais ir organizavęs būrius prieš Lietuvą.

Taip pat kalbėjo ir prieš Konsulato raštininką p. Ciuvinską.

Iš p. Konsulo buvo reikalaujama, kad tie, kurių rankos yra krauju sutętos ir kurie veikė susidėję su Lietuvos valstybės priešais, nevadovautų Brazilijos Lietuvių mokymo ir auklėjimo įstai goms.

Atvykus posėdin kun. Ragažinskui ir paprašius susirinkusiųjų, kad baigtų šiuo reikalu diskusijas ir leistų tęsti posėdį, jis buvo tęsiamas toliau.

Mokytojas Girdauskas skaitė paskaitą iš auklėjimo srities. Po paskaitos buvo ligos ir nuobodžios ne į temą diskusijos.

Šiame posėdy naujai pas. mokyto-

jas inspektorjus Bakšys paaiškino, kad geriausi mokytojai yra necezuotieji p. L. Gaigalas ir p. L. Majienė. Ir taip davė «vėjų», kad mokytojai ateina nepasiruošę į pamokas. Žodžių, savo vietos kolegais iškelė lyg ant smaigo, o kitus susirinkusius visuomenės akyse pasmerkė.

Šiame posėdy daug skaudžių kolo-nijos gyvenimo reiškinių buvo iškelta.

Visų negeramų priežastys visiems yra aiškiai matomos. Kai kam Mokos įvykiai turėtų būti savos rūšies įspėjimas. Kolonija neduos, kad būt įtakys muilnamos ir vadžiojama už nosies.

Rep.

Keisti mėnesiai

Lietuvis 33 Nr. rašo, kad mokytojas Nalivaika atvažiuojęs iš Argentinos Brazilijoj išsėjęs apie du mėnesius. Idomu po kiek dienų «Lietuvio» redaktoriai skaito mėnesyje. Juk Nalivaika atvažiuo apie 15 d. lėpos, išvažiuo pirmomis dienomis rugpjūčio m. Tai iš kur tie du mėnesiai? Gal būt «Lietuviški» namai sugalvojo naują kalendorių?

PIRMAS MENO SEK. PASIRODYMAS.

Bendruomenės Meno sekcija rug-sėjo m. 11 d. São Caetano vaidins links-mą komediją su dainomis «Malūnininkas ir Kaminkrėtis». Pirmam pasirodymui ruošiamasi su visu stropumu.

KORPORACIJOS PINIGAI NEDINGO

Praėjusiam «Lietuvio» Nr. tvirtinimas kad buvusios meno korporacijos pinigai žuvo, neatitinka tikrovę. Kam jie bus sunaudoti, nuspręš patys Korporacijos nariai.

PARSIDUODA 3 SKLYPAI ŽEMĖS

po 10x45 metr. ant rua Florianopolis, 84. Tejrautis Rua Mendes Junior 681. Braz.

Pamaldos

ŠI SEKMADIENĮ, RUGPJŪCIO MĖN.

22 DIENA PAMALDOS BUS:

Villa Anastazijoj 8 val. ryto.

Villa Zelinoj Svento Juozapo bažnyčioj Mišios 8 ir 11 val.

Šv. Antano do Pary bažnyčioj su-ma — 11 val.

PIRMOJI KOMUNIJA bus vidurj rugsėjo mėn.

Paieškojimai.

Juozas Tartila, Antanas Rimkevičius, Vincas Mikalauskas, Elena Kislūtė, Ona Stukienė yra prašomi (nuo 8 iki 2 v. v. išskyrus šestadienius) atilankyti į Lietuvos Konsulatą, rua Aureliano Coutinho, 88.

Ko toks be ūpo, ko nusimnėję? Jei skaitai «Sviesą», tu — ne laikini!

Padėka

«Tumo—Vaižganto» v. Iet. pr. mokyklos rūmų statybai Buenos Aires (aukų lapas Nr. 4) aukavo šie São Paulo lietuviai: Konsulas P. Gaučys 50\$000, St. Remečius 20\$000, J. Ciuvinskas 20\$000, St. Jurevičius 20\$000, J. Juodgudis 5\$000, Jz. Masiulis 25\$, V. Grabauskas 5\$000, Kun. P. Ragažinskas 5\$000, A. F. Čemarkai 50\$000 Jz. Stankūnas 10\$000, A. Dutkus 5\$, Kun. A. Arminas 30\$00. Viso 290\$000. Visiems Gerbiamiems Aukotojams Tumo—Vaižganto Liet. Mokyklos Rūmų Statybos Fondo vardu reikiu nuoširdžią padėką.

V. Nalivaika.

«Sviesos» Redakcijai

Prašau leisti vietas paaiškinti, kas seka:

1937 metų rugpjūčio mėn. 14 d. sukiestame Mokos mokykloje visų lietuvių São Paulo mokytojų, tėvų komitetų ir Brazilijos Lietuvių Sąjungos atstovų posėdyje kilo trukšmas prieš Br. L. S. os pirmininką Majų ir konsulato raštininką Ciuvinską. Nenorėdami būti labai nemalonių sąskaitų suvedimo liudininkais, ypač, kad polemika gavo neįprastą formą ir turinį, mudu su mokytoju Tamoševičium apleidome posėdžio salę.

Iš patikimų asmenų teko sužinoti, kad posėdžio pirmininkavęs konsulas viešai po to pareiškė, esą, aš patalpinęs «Sviesoje» iškraipytas mokytojų konferencijos nutarimus, o kai reikėjo duoti dėl to paaiškinimų — pasišalinęs.

Turiu visų griežtumu pastebėti, kad tai yra nieku neparemtas konsulo išsišokimas. Mjnimoj mokytojų konferencijoj nedalyvau, taigi, kas ir kaip ten buvo nutarta, nežinau. O nedalyvavau dėl to, kad mokytojų konferencijose per daug išilgai ėmė reikšti grubi tendencija kraipyti faktai ir vesti vienos grupės žmonių politika, kuri nieko bendra neturi su auklėjimu. Be to, konsulo žinijoje esąs Majaus organas šlykščiai apsimelavo, paliesdamas savo 26 nr. mano ir kun. Pijaus Ragažinsko darbą mokykloje. Nors konsulas davė žodį, kad bus atitaisyta mano Kolegaj ir man padaryta moralinė skriauda, tačiau to ligi šiol neatliko. Su žmonėmis, kurie duoto žodžio netaiko, bet koks pozityvus darbas yra vargiai įmanomas.

Ar «Sviesos» Redakcija teisingai ar ne užrašė kronikos žinutę, ji pati įrodo. Aš tiek turiu mane pakaltinusiui konsului ir visiems suinteresuotiems pareikšti, kad «Sviesos» kronikos nevedu ir anos žinutės autorius nesu. Tuo būdu ne aiškinti neturėjau ir neturiu ko. Savo plunksnos «Sviesos» skiltyse nesigėdžiu, nors majininkai dėl jos beveik kiekvieną kartą rodė gimdyvės mušą, nepraleisdami net tokį dalykų, kaip paprasčiausios etilinės priemonės iš interview su konsulu. Šitokio literatūrinio nivea, o ypač gimtosios kalbos perlų, kuriais žeri kiekviena oficiozo eilutė, ne nemanau pavydėti. Turiu ta pačia proga pastebėti, kad nebe pirmą kartą tenka susilaukti ne malonumo iš konsulato. Vis dėlto ir dabar aš norėčiau paprašyti mane, ty-laus vienuolyno dar tylesnį įnamį, palikti ramybėje: niekam, rados, neužstoju saulės nė tako. Nė nepadoru dar visai naują kolonijaj asmenį per fas ir nefas proyokuoti. O visiems bendra etiketo taisyklė reikalauja nekaltėti viešai to, ko nežinau.

Retišku savo pagarba
Kun. A. Arminas.

Tamsta žinai, ko kiti nežino. Pasakyk ir jieme: «Sviesa» — rimčiausias lietuvių laikraštis!

AMERIKOS LIETUVIAI APIE LIETUVOS SEIMO ATSTOVUS IR SPORTININKUS

Amerikos Lietuvių Kongreso Čikagos Komitetas spaudoj yra paskelbęs pareiškimą apie atvykusius šią vasarą Amerikon Lietuvos Seimo atstovus. Apie tai sako: «Kuone vjsei sportininkai, kuriuos atsiuntė yra jaunlietuvių, narių tautininkų organizacijos, išlaikomos valstybės išdo lėšomis, kitaip sakant iš žmonių paimitais mokesčiais.

Apie Seimą sako: kad ij rinko tie kurių rankose yra valdžios vairs, bet ne Lietuvos liaudis. «Turėdami vjsei tai galvoje, Amerikos lietuviai, deja, negalės pasitikti šituos svečius, kaip Lietuvos žmonių geros valtos pasiuntinius... «Mes negalime simpatizuoti tiems, kurie Lietuvos progresą trukdo, saukaustydami jos politinį bei visuomeninį gyvenimą priespaudos, bei priedartos panciais».

VAISTINĖ PASSERINI

REKOMENDUOTINA VISIEMS LIETUVIAMS VAISTINĖ

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Ivaivas pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS IR NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263 :: Phone 5-3584

L i e t u v i K a t a l i k e !

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas menuo po vieną milreisą ir vienas milreisas įrašų.